

Sopimus Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksesta

Sisällysluettelo

1.	Sopimuksen osapuolet	2
2.	Määritelmät.....	2
3.	Sopimuksen kohde	3
4.	Tausta ja tarkoitus	3
4.1.	Välitön lainsäädäntöperusta.....	3
4.2.	Kuvaus nykyisestä tilanteesta	4
4.3.	Muu lainsäädännöllinen ja sopimuksellinen viitekehys	4
5.	Toiminnan sisältö	5
6.	Hallinnon järjestäminen	6
6.1.	Hallinnollinen toimintaympäristö.....	6
6.2.	Osaamiskeskuksen johtaja ja muu henkilöstö	6
6.3.	Ohjausryhmä	7
7.	Toiminnan rahoitus.....	7
8.	Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen	8
9.	Sopimuksen muuttaminen	8
10.	Julkisuus ja salassapito	8
11.	Tietosuoja ja henkilötietojen käsittely	9
12.	Sopimuksen siirto	9
13.	Erimielisyydet	9
14.	Allekirjoitukset	9

1. Sopimuksen osapuolet

1. Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Y-tunnus: 3221065-1

2. Satakunnan hyvinvointialue

Y-tunnus: 3221304-3

3. Pohjanmaan hyvinvointialue

Y-tunnus 3221324-6

4. Turun yliopisto

Y-tunnus 0245896-3

2. Määritelmät

Tässä Sopimuksessa käytetään alla määriteltyjä käsitteitä:

Järjestämislaki Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)

Kansallinen neuvottelukunta

Osaamiskeskuslain 5 §:ssä tarkoitettu sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimiva valtioneuvoston neljäksi vuodeksi kerrallaan asettama sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta.

Länsi-Suomen yhteistyösopimus

Järjestämislain 36 §:n mukainen Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pohjanmaan hyvinvointialueen sopimus

Ohjausryhmä

Määritelty kohdassa 5.3.

Osaamiskeskus

Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Osaamiskeskuslaki	Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1230/2001)
Osaamiskeskusasetus	Valtioneuvoston asetus sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1411/2001)
Osapuolet	Kohdassa 1 mainitut organisaatiot
Sopimus	Tämä sopimusasiakirja
YTA-asetus	Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta (309/2023)

3. Sopimuksen kohde

Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Satakunnan hyvinvointialue, Pohjanmaan hyvinvointialue ja Turun yliopisto sopivat tällä Sopimuksella, että ne yhdessä muodostavat Osaamiskeskuslain 1 §:ssä tarkoitetun osaamiskeskuksen Länsi-Suomen yhteistyöalueella.

Tämä Sopimus on Osaamiskeskuslain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu osaamiskeskuksen muodostavien tahojen keskinäinen sopimus, jossa sovitaan Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta ja osaamiskeskuksen hallinnosta. Osaamiskeskuksen tarkoituksena on täyttää myös alla mainitun lainsäädännön vaatimukset.

4. Tausta ja tarkoitus

4.1. Välitön lainsäädäntöperusta

Sosiaalialan osaamiskeskusten toiminta perustuu Osaamiskeskuslakiin ja Osaamiskeskusasetukseen.

Osaamiskeskuslain 1 §:n mukaan sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan tarkoituksena on luoda ja ylläpitää koko maan kattava alueellinen yhteistyörakenne sosiaalialan perus- ja erityisosaamisen edistämiseksi sekä sosiaalialan alueellista yhteistyötä edellyttävien erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen turvaamiseksi. Toiminnasta vastaavat alueelliset sosiaalialan osaamiskeskukset, joiden toimialueet kattavat hyvinvointialueet. Ruotsinkielisen väestön tarpeita varten on lisäksi ruotsinkielinen osaamiskeskus.

Osaamiskeskuslain 1 §:n 2 momentissa on säädetty, että osaamiskeskuksen voivat muodostaa kunkin toimialueen hyvinvointialueet yhdessä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden sosiaali- ja terveysalan oppilaitosten, maakunnan liittojen, aluehallintovirastojen, järjestöjen ja yritysten sekä muiden sosiaali- ja terveysalalla toimivien eri tahojen kanssa.

Osaamiskeskusasetuksen 1 §:ssä on määritelty sosiaalialan osaamiskeskusten toimialueet. 1.7.2025 voimaan tulevan säännöksen mukaan Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

käsitteä Länsi-Suomen yhteistyöalueeseen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaan kuuluvat hyvinvointialueet. Nämä hyvinvointialueet sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan ovat Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Satakunnan hyvinvointialue ja Pohjanmaan hyvinvointialue.

Osaamiskeskuslain 3 §:n 1 momentin mukaan osaamiskeskustoiminta ja osaamiskeskuksen hallinto järjestetään 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen osaamiskeskuksen muodostavien tahojen keskinäisen sopimuksen mukaisesti.

4.2. Kuvaus nykyisestä tilanteesta

30.6.2025 saakka voimassa olevan osaamiskeskusasetuksen 1 §:n mukaisesti Satakunnan hyvinvointialue, Varsinais-Suomen hyvinvointialue ja Pohjanmaan hyvinvointialue kuuluvat eri toimialueeseen. 1.7.2025 voimaan tulevan osaamiskeskusasetuksen 1 §:n (582/2024) mukaisesti osaamiskeskuksen toimialueet muodostuvat sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueiden perusteella.

4.3. Muu lainsäädännöllinen ja sopimuksellinen viitekehys

Osapuolet toteavat, että osaamiskeskuslainsäädännön lisäksi hyvinvointialueilla on myös muita lakiperusteisia velvoitteita sosiaalialan kehittämiseen liittyen:

- Järjestämislain 32 §:ssä on säädetty, että hyvinvointialue vastaa alueellaan tehtävälänsä koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet huomioiden. Lisäksi hyvinvointialue koordinoi ja ohjaa palvelutuotannossa tapahtuvaa integroitua kehittämistyötä sekä tukee kuntia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvässä kehittämistyössä.

Samassa lainkohdassa säädetään myös, että hyvinvointialue osallistuu kansalliseen ja alueelliseen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen ja toimii yhteistyössä kuntien sekä koulutus-, kehittämis- ja tutkimustoimintaa harjoittavien organisaatioiden kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon osaamis- ja työvoimatarpeen arviointia ja ammatillisen osaamisen kehittämistä on tehtävä yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen ammatillisten oppilaitosten kanssa sekä muiden koulutusviranomaisten, työhallinnon ja maakuntien liittojen kanssa.

- Järjestämislain 36 §:n mukaan samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden on tehtävä yhteistyösopimus valtuustokausittain. Yhteistyösopimuksen tarkoituksena on varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin kuin se on tarpeellista hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi.

36 §:n 3 momentin mukaan yhteistyösopimuksessa on sovittava, ottaen huomioon, mitä niistä on tässä laissa ja toisaalla säädetty, hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta:

7) koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan strategisesta suunnitelmasta ja sen toteuttamisesta sekä yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävistä näissä toiminnoissa;

- YTA-asetuksen 3 §:ssä on säädetty, että yhteistyösopimuksessa on osana Järjestämislain 36 §:n 3 momentin 7 kohdassa tarkoitettua strategista suunnitelmaa ja sen toteuttamista sovittava yhteistyöalueella toimivien Osaamiskeskuslaissa tarkoitettujen sosiaalialan osaamiskeskusten toiminnan ja tavoitteiden yhteensovittamisesta koko yhteistyöaluetta ja hyvinvointialueiden toimintaa tukevaksi kokonaisuudeksi.

5. Toiminnan sisältö

Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen tehtäviin kuuluvat Osaamiskeskuslain 2 §:n mukaiset tehtävät Länsi-Suomen osaamiskeskuksen toimialueella. Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Satakunnan hyvinvointialue ja Pohjanmaan hyvinvointialue vastaavat yhdessä siitä, että toiminta on Osaamiskeskuslain mukaista.

Osaamiskeskuslain 2 §:ssä on säädetty seuraavasti:

”Kunkin osaamiskeskuksen tehtävänä on toimialueellaan turvata:

- 1) sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittyminen ja välittyminen;
- 2) peruspalvelujen kehittyminen sekä erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittyminen ja välittyminen;
- 3) sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys;
- 4) sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteutuminen; sekä
- 5) muiden 1 §:n 1 momentin tavoitetta palvelevien tehtävien toteutuminen.

Lisäksi osaamiskeskusten tehtävänä on turvata valtakunnallista väestöpohjaa edellyttävien erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittyminen ja välittyminen 5 §:ssä tarkoitetussa neuvottelukunnassa erikseen sovittavan työnjaon pohjalta.

Sosiaalialan osaamiskeskukset osallistuvat lasten päivähoiton ja varhaiskasvatuksen kehittämiseen osana 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviään, kun toiminnassa on kyse lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämisestä tai palvelujen kehittämisestä.”

Edellä kuvatun asetusmuutoksen myötä toiminnan keskeisenä sisältönä on YTA-tasoinen kehittäminen. Edellä kuvattujen tehtävien lisäksi tehtävänä on edistää sosiaalialan palvelujen kehittämistä ja tutkimusta yhteistyössä kaikkien Osapuolten kesken. Osapuolten lisäksi yhteistyössä voi erikseen sovittaessa olla mukana myös muita yliopistoja sekä muita keskeisiä toimijoita.

Osaamiskeskuksen toiminnan sisältönä on myös vahva yhteistyö mm. kansalliseen vaikuttavuuskeskukseen, asiakas- ja potilasturvallisuuskeskukseen sekä muiden YTA-alueiden sosiaalialan osaamiskeskukseen ja ruotsinkieliseen osaamiskeskukseen sekä yhteistyöyliopistoihin.

Osaamiskeskuksen toiminta tapahtuu yhteistyössä hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan kanssa. TKKIO-toiminta on niin sanottu kattokäsite ja yleisiä linjauksia tuottava taho, mutta osaamiskeskuksella on oma rooli tutkimuksen ja tutkimusperustaisen tiedon jalkauttamisessa ja käytäntöjen kehittämisessä. Erillistä rinnakkaisjärjestelmää ei rakenneta.

6. Hallinnon järjestäminen

6.1. Hallinnollinen toimintaympäristö

Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus on hallinnollisesti osa Varsinais-Suomen hyvinvointialuetta. Toiminnassa noudatetaan hyvinvointialuetta koskevaa lainsäädäntöä, kuten hallintolakia, julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hallintosääntöä sekä muita sisäisiä sääntöjä ja toimintaohjeita, kuten esim. taloushallinnon, henkilöstöhallinnon ja hankintatoimen sääntöjä ja määräyksiä.

Lisäksi toiminnassa noudatetaan luvussa 7 tarkoitetun rahoituksen ehtoja ja valtionavustuslakia.

6.2. Osaamiskeskuksen johtaja ja muu henkilöstö

Osaamiskeskuslain 4 §:n mukaan osaamiskeskustoimintaa varten tulee olla sopimuksen mukaisesti valittu johtaja ja muuta toiminnan toteuttamiseksi tarvittavaa henkilöstöä. Henkilöstössä tulee olla edustettuna riittävästi tieteellistä pätevyyttä, sosiaalialan kehittämiseen liittyvää asiantuntemusta sekä kokemusta hallintotehtävistä.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue nimeää osaamiskeskustoiminnalle johtajan ja valitsee muun tarvittavan henkilökunnan saatavan rahoituksen puitteissa ja toimii hallinnollisesti näiden työnantajana. Henkilöstövalinnat tehdään sen jälkeen, kun Satakunnan ja Pohjanmaan hyvinvointialueelle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi asiassa. Työsuhteeseen ottamisissa ja muissa työsuhteen aikaisissa ja työsuhteeseen päättymiseen liittyvissä hr-asioissa noudatetaan hyvinvointialueen toimivaltamääräyksiä henkilöstöhallinnollisissa asioissa. Osaamiskeskuksen henkilöstö on Varsinais-Suomen hyvinvointialueen henkilökuntaa.

Henkilöstön pätevyysvaatimuksena on vähintään sosiaalityön pääaineopinnot (laillistettu sosiaalityöntekijä) sekä riittävä kokemus tehtävän hoitamiseksi. Henkilöstöresurssin ja osaamiskeskuksen johtajan erilliskorvaus katetaan saadusta valtionavustuksesta.

Henkilöstön mahdollisen työkyvyttömyyden myötä syntyneet ylimääräiset kustannukset jaetaan Varsinais-Suomen hyvinvointialueen, Satakunnan hyvinvointialueen ja Pohjanmaan hyvinvointialueen kesken väestömäärien mukaisessa suhteessa.

6.3. Ohjausryhmä

Erikseen nimettävä ohjausryhmä ohjaa toimintaa siten, että lain ja asetuksen mukaiset tehtävät hoidetaan saatavan rahoituksen puitteissa huomioiden myös järjestämislain ja YTA-asetuksen vaatimukset yta-yhteistyöstä sekä sosiaali- ja terveysministeriön ohjaus. Ohjausryhmässä on edustus jokaiselta hyvinvointialueelta alla esitetyllä tavalla varajäsenineen. Ohjausryhmä nimetään toimikaudeksi, joka on aloitusvaiheessa vuoden 2026 loppuun. Ohjausryhmän toiminta on riippuvainen kohdasta 8.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue, 3 paikkaa,

Satakunnan hyvinvointialue, 2 paikkaa,

Pohjanmaan hyvinvointialue, 2 paikkaa,

Turun yliopisto, 1 paikka

Ohjausryhmän esittelijänä toimii sosiaalialan osaamiskeskuksen johtaja ja sihteerinä osaamiskeskukseen palkattava asiantuntija. Ohjausryhmän jäseneksi nimetään TKIO toiminnasta sekä sosiaalityön professiojohdosta asiantuntijoita. Lisäksi ohjausryhmään voidaan kutsua mukaan tarvittavia asiantuntijoita hyvinvointialueiden yhteistyötahoista.

Ohjausryhmä

- seuraa ja kehittää Osaamiskeskuksen toimintaa
- seuraa tämän Sopimuksen ja Osaamiskeskuksen tehtävien toteutumista ja huolehtii muiden Länsi-Suomen sosiaalialan koulutus- ja muiden organisaatioiden kanssa toteutettavasta yhteistyöstä sosiaalialan kehittämiseen liittyen
- valmistelee tarvittaessa uuden Sopimuksen

7. Toiminnan rahoitus

Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskustoiminta rahoitetaan sosiaali- ja terveysministeriön myöntämällä alueen väestömäärään ja pinta-alaan perustuvalla valtionavustuksella. Valtionavustus maksetaan Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle. Valtionosuus Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskukselle on noin 166 000€ / vuosi sopimuksen alkaessa. Vuoden 2025 osuus on puolet tästä.

Osapuolet eivät anna toimintaan erillistä rahoitusta, minkä vuoksi Osaamiskeskuksen toiminta ja sen suorittamat tehtävät suoritetaan saatavan valtionavustuksen puitteissa.

Vanhoille osaamiskeskuksille myönnettyä rahoitusta on mahdollista käyttää yta-tasoisesti 31.12.2025 saakka hyväksyttyä muutoshakemusta vastaan.

Osaamiskeskuksen toimintaan kuuluvaa toimintaa voidaan toteuttaa myös ulkoisella hankerahoituksella.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue vastaa siitä, että valtionavustuksen käytössä ja raportoinnissa noudatetaan valtionavustuslain säännöksiä. Rahoituksen käyttöä valvotaan ja seurataan Osapuolten kesken sovitulla tavalla. Osapuolilla on oikeus saada tietoa käytetystä rahoituksesta ja sen kohdentamisesta.

8. Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Tämä sopimus tulee voimaan 1.7.2025 taikka viimeistään silloin, kun kaikki Osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen.

Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Osapuolet voivat irtisanoa tämän Sopimuksen päättymään 6 kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Irtisanominen on toimitettava kirjallisesti tiedoksi muille osapuolille

Mikäli tämä Sopimus irtisanotaan, Osapuolet ovat tietoisia siitä, että Osaamiskeskuslain 1 §:ssä tarkoitettujen organisaatioiden on pyrittävä neuvottelemaan uusi Länsi-Suomea koskeva sopimus, joka täyttää Osaamiskeskuslaissa säädetyt edellytykset.

9. Sopimuksen muuttaminen

Sopimusmuutokset on tehtävä kirjallisesti. Muu muutos on mitätön.

10. Julkisuus ja salassapito

Tämä Sopimus on julkinen.

Osapuolet sitoutuvat pitämään salassa toisiltaan saamansa aineistot ja tiedot siltä osin kuin ne ovat lain perusteella salassa pidettäviä sekä olemaan käyttämättä niitä muihin kuin Sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin.

Mikäli valtioneosuus, Järjestämislaki, Osaamiskeskuslaki tai muu Osaamiskeskukseen toimintaan vaikuttava lainsäädäntö määrällisesti tai sisällöllisesti merkittävästi muuttuu, sitoutuvat Osapuolet tarkastelemaan tätä Sopimusta soveltuvilta osiltaan uudelleen sekä neuvottelemaan sopimuksen jatkosta.

11. Tietosuoja ja henkilötietojen käsittely

Osapuolet sitoutuvat noudattamaan voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä. Osapuolet eivät luovuta toisilleen henkilötietoja tämän Sopimuksen nojalla.

12. Sopimuksen siirto

Osapuolella ei ole oikeutta ilman toisen Osapuolen suostumusta siirtää Sopimusta kokonaan tai osittain kolmannelle osapuolelle.

Mikäli Osapuolen tehtävät siirtyvät kokonaan tai osittain kolmannelle julkisoikeudelliselle taholle, sitoutuvat Osapuolet neuvottelemaan Sopimuksen mahdollisesta siirtämisestä.

13. Erimielisyydet

Sopimusta koskevat erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti keskinäisin neuvotteluin.

Mikäli Osapuolet eivät pääse asiasta yksimielisyyteen, tämän Sopimuksen tulkintaa koskevat erimielisyydet jätetään ratkaistavaksi Varsinais-Suomen käräjäoikeuteen.

14. Allekirjoitukset

Tämä Sopimus on allekirjoitettu sähköisesti.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Tarmo Martikainen, hyvinvointialuejohtaja

Satakunnan hyvinvointialue

Pohjanmaan hyvinvointialue

Turun yliopisto